

# Lång räckvidd på trånga ytor

En långgravare i stadsbilden hör inte till vanligheterna. Lerbergs Entreprenad har sett fördelarna och använder en långgravare för VA-arbeten i Göteborg. Deras Liebherr R930 G8 LC-V är ur senaste generationen.

Av Bo Norvinge (text och foto)



Peter Lundgren, arbetsledare på Lerbergs Entreprenad och Dennis Högberg, arbetsledare på Västkustens Mark & Asfalt tittar då och då till långgravaren.

**D**et står en långgravare inne i ett av Göteborgs bostadsområden.

Det är inte en sådan maskin man förväntar sig hitta inne i en storstads folktäta utrymmen mellan radhus och hyreskomplex.

Lerbergs Entreprenad har upptäckt andra användningsområde med en långgravare, förutom muddringsarbeten och

släntningar. De använder en ny Liebherr R930 G8 LC-V Multi User ur senaste Generation 8 som levererades i november förra året.

### XXX

Allt fler upptäcker fördelarna även vid VA-schaktningar. Samma maskin gräver och lägger rör framför sig, för att därefter återfylla bakom →

Lerbergs nya Liebherr R930 G8 LC-V Multi User långgravare väger 42 ton. Det hör inte till vanligheterna med så stora maskiner i bostadsområdena.

## FAKTA Lerbergs Entreprenad AB

Tommy Bengtsson startade enskild firma 1989 i Lerberg strax norr om Kungsbacka. Verksamheten ombildades till handelsbolag 1991 och 2000 startades aktiebolag. Idag har Lerbergs Entreprenad AB 35 anställda, 21 maski-

ner och 6 lastbilar. Lerbergs Entreprenad är underentreprenör åt företag som Skanska, NCC, Peab, VMA, Implenia, Varbergs Anläggningservice, Mark o Energibyggnarna, Torslanda Entreprenad, HTE Garden, Serneke, och Veidekke.

→ sig. Här behöver inte materialet köras runt maskinen, och räckvidden är oöverträffad dessutom. En maskin istället för två helt enkelt.

### XXX

Den mäktiga långgrävare sticker verkligen ut i stadsbilden. Det 16,5 meter långa Multi User aggregatet är byggt direkt från fabrik men konstruerades av Liebherr Sverige för den svenska marknaden och lanserades 2014. Lerbergs R930 är den första svenska maskinen ur Generation 8 med detta aggregat.

Längst fram sitter en Engcon EC233 tiltrotator med grip och automatiskt snabbfäste med EC-oil. I andra änden på maskinen sitter en 7,5 tons motvikt. Allt vilar stadigt på den breddbara LC-V bandvagnen med D7G HD-länk och 900 mm plattor i HD-utförande. Den förstärkta undervagnen väger fem ton mer en standardutförandet.

Långgrävaren är Lerbergs fjärde Liebherr-maskin. Huvudsakligen består maskinparken av Volvomaskiner men sedan tidigare finns en ett par år gammal Liebherr A912 Compact. Under hösten levererades tre nya Liebherr. Långgrävaren tillsammans med en A916 Compact samt en A916 Standard hjulare. Fram i vår väntas dessutom ytterligare en R930 G8 LC-V, en 38-tonnare med vanligt aggregat. Den ska ersätta en fem år gammal Volvo EC300E som gått 9.000 timmar.

### XXX

– Vi provkörde Liebherr på Baumamässan 2019 när Generation 8 lanserades och tyckte att vi kunde prova. Jag tycker att Liebherr är grävmaskinernas Rolls Royce, säger Peter Lundgren, arbetsledare på Lerbergs Entreprenad, som tidigare kört maskin och nu kan hoppa in vid behov. Men det är Jimmy "Jimbo" Johansson →



Jimmy "Jimbo" Johansson från Bollebygd kan detta med att köra långgrävare. Fyra år har det blivit bakom spakarna i olika långgrävare.



Jimmy kontrollmäter rörens nivåer genom att peka med tjälkroken. Thomas Hjalmarsson och Jerry Lundstedt har även denna gång placerat allt rätt.



Finlir är inga större bekymmer bara man har känsla för det och att det är en bra tiltrotator. Den är en Engcon EC233 med grip och EC-oil-fäste.



Lerbergs Entreprenad har också sex lastbilar anslutna till Viavest. Rent och snyggt är synonymt med Lerbergs fordons- och maskinpark.



Till maskinen hör ett brett urval skopor och tillbehör. Djupskopa, släntskopa, VA-skopa och två olika planerigsskopor tillsammans med tjälkrok, gafflar och rörläggare.



Gripen på tiltrotatorn är en ovärderlig hjälp. Jimmy håller ett stadigt grepp i röret när Jerry säger det i rätt längd.

För det omfattande grävsystemet och alla övervakningskamerorna behövs några monitorer i hytten. Tillsammans ger de en bra bild av vad som sker och ska ske.

→ som är maskinist på den nya långgrävaren och en tydligt nöjd sådan.

– Jag har tidigare hört att Liebherr är bra, men den är över förväntan, säger Jimmy som kört hos Lerbergs sedan i våras. Tidigare körde han långgrävare hos Snabbschakt med en CAT 325 DRL Long Reach så att gräva på avstånd är något som han kan.

Jimmy har en utmanande uppgift med långgrävaren i östra Göteborg där stadsdelarna Sävenäs och Sävedalen gränsar till varandra inte långt ifrån Östra Sjukhuset. Området ska expandera med 260 nya bostäder och en ny skola för förskoleklasser upp till högstadium, så ledningssystemet behöver uppdateras.

VMA, Västkustens Mark & Asfalt i Lindome har fått ledningsentreprenaden åt Trafikkontoret Göteborgs Stad. Projektet som påbörjades i somras omfattar nyförläggning av dagvatten- och spillvattenledningar samt nybyggnad av gator och gc-vägar (gång- och cykelbana)

samt finplanering. Arbetet beräknas vara klart under hösten 2021.

### XXX

– Det går förvånansvärt smidigt med maskinen, men det är inte bara maskinen utan det handlar mycket om vem som sitter bakom spakarna. Jimmy gör ett kanonjobb, säger Dennis Högberg, arbetsledare på VMA.



Med schaktkassetten från Kojapo kan de arbeta säkert utan risk att skadas vid ras. Speciellt viktigt där schaktbredden begränsas.

Foto: Jimmy Johansson

Jimmy Johansson och manarna på fältet jobbar effektivt ihop. Kommunikationen dem emellan går felfritt tack vare att maskinen och gubbarna utrustats med PTT-komradio. Det är många gånger den enda möjligheten kommunicera, speciellt när schakten kan vara ner till fyra meter djupa. Jimmy har också hjälp av två kameror på stickan om vad som händer allra längst fram.

Maskinen är också utrustad med Leicas kompletta 3D-grävsystem iCON iXE3D, MC1 med MCP80-kontrollpanel och GPS80 maskinmottagare. Med systemet kan Jimmy hela tiden följa bygghjulet, kontrollera höjderna och att rören hamnat i rätt nivå.

– Maskinisten stöttar mätteknikerna som inte kan vara med hela tiden. Det är bra med en maskinist som vet hur man gör. Det effektiviserar jobbet, säger Dennis Högberg.

### XXX

– Maskinen har gått 500 timmar. Det plockar snabbt timmar, säger Jimmy, men medger att den inte går långa sträckor. Långgrävaren har ju en oöverträffat räckvidd.

– Nyss gjordes 500-timmars-servicen och då frågade de om vi inte kör med den. Oljan i larvmotorerna var som ny, berättar Jimmy.

Men timmarna plockar som sagt snabbt och längre fram kommer det kanske till och med synas i oljan att den har larvat sig fram. □



Lerbergs\_010: Ett av tillbehören är rörläggaren eller rörliften. Den är nödvändig för de kraftigare rören där gripen inte räcker runt.



Lerbergs\_003: (a eller b) Lerbergs maskin är den första i landet ur Generation 8 med 16,5 m Multi User-aggregat. Det konstruerades av Liebherr Sverige för den svenska marknaden.



Lerbergs\_004: Bandvagnen är en LC-V bandvagn med 900 mm plattor i HD-utförande. De förstärkta plattorna utlovas hålla 10.000 timmar längre än standardplattorna.